

Usein kysyttyä kotoutumistuesta

Mihin kotoutumistuki perustuu?

Esitys liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitteeseen siitä, että toimeentulotuki ja yleistuki (30.4.2026 saakka työmarkkinatuki) korvataan maahanmuuttajien osalta kotoutumistuella, johon sisällytetään kannustin ja velvoite kotoutumiseen. Lisäksi esityksellä toteutetaan hallitusohjelman kirjaus, jonka mukaan yleistuen nettotasoa saadetaan vastaamaan perustoimeentulotuen perusosan tasoa, ja riittävä ja todennettu kotimaisen kielen osaaminen nostaa yleistuen nykyiselle tasolle. Kotoutumistuki säädettäisiin osaksi yleistukilakia.

Mikä kotoutumistuki on?

Työttömyyden perusteella maksettavan yleistuen saamiseksi säädettäisiin työskentely- ja asumisaikavaatimus. Yleistuki maksettaisiin kotoutumistukena sellaiselle työttömälle työnhakijalle, joka ei täytä työttömyysturvalain mukaista työssäoloehtoja ja joka on asunut Suomessa alle kolme vuotta edeltäneen kymmenen vuoden aikana ja on taloudellisen tuen tarpeessa.

Mikäli henkilön äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame, tai jos henkilö on suorittanut suomen, ruotsin tai saamen kielellä perusopetuksen oppimäärän, lukion oppimäärän, ylioppilastutkinnon tai ammatillisia valmiuksia antavan tutkinnon, tai jos henkilö on osoittanut kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisen kotoutumiskoulutuksen suomen tai ruotsin kielen tavoitetasoa vastaavan kielitaidon vähintään kahdella kielen osa-alueella, asumisaika- tai työskentelyvaatimusta ei sovellettaisi.

Työskentely- tai asumisaikavaatimusta ei myöskään sovellettaisi henkilöön, joka ei voi osoittaa kielitaitoaan vammaisuuden tai muun vastaavan syyn takia.

- [Yleistuki](#)

Mitä työskentelyvaatimus tarkoittaa?

Työskentelyvaatimuksella tarkoitetaan, että henkilön on täytettävä työttömyysturvalain mukainen työssäoloehto.

Palkansaajan työssäoloehto täyttyy, kun henkilö on 28 lähinnä edellisen kuukauden aikana kerryttänyt yhteensä vähintään 12 työssäoloehtokuukautta. Työssäoloehtokuukaudeksi luetaan sellainen kalenterikuukausi, jona henkilölle on maksettu vakuutuksenalaista vakiintunutta palkkaa vähintään 930 euroa.

Yrittäjän työssäoloehto täyttyy, kun henkilö lähinnä edellisten 48 kuukauden aikana on työskennellyt vähintään 15 kuukautta yrittäjänä. Työssäoloehtoon luetaan sellaiset kuukaudet, joina henkilön yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työtulo taikka työntekijän eläkelain mukainen työansio on ollut yhteensä vähintään 1 000 euroa kuukaudessa.

Mitä asumisaikavaatimus tarkoittaa?

Asumisaikavaatimuksella tarkoitetaan sitä, että henkilön on asuttava Suomessa vähintään kolme vuotta edeltäneen kymmenen vuoden aikana. Asumisen ei tarvitse olla yhtäjaksoista tai välittömästi ennen tuen hakemista. Kelan tehtävänä olisi selvittää yleistuen hakijan asumisen kesto.

Minkä suuruinen kotoutumistuki on?

Kotoutumistukena maksettava yleistuki olisi 33,64 euroa päivässä, eli noin 723 euroa kuukaudessa (vuoden 2026 tasossa). Kotoutumistuen suuruus on siten noin 90 % yleistuen suuruudesta.

Miten kotoutumistuki eroaa työttömyyden perusteella maksettavasta yleistuesta?

Kotoutumistuki eroaa työttömyyden perusteella maksettavasta yleistuesta ainoastaan määrällisesti. Kaikki muut yleistuen säännökset soveltuvat sellaisenaan kotoutumistukeen, mukaan lukien tuen saamiseen liittyvät velvoitteet ja työvoimapolitiittisesti arvioituna moitittavana pidettävästä menettelystä johtuvat seuraamukset.

- [Kysymyksiä ja vastauksia yleistuesta](#) (Kela)

Pitääkö yleistuen saadakseen täyttää jatkossa sekä työskentelyä että asumista koskeva vaatimus?

Ei. Riittää, että vaatimuksista täyttää toisen. Lisäksi yleistukea saisi riippumatta Suomessa työskentelyn tai asumisen kestosta, jos henkilö on suorittanut suomen, ruotsin tai saamen kielellä perusopetuksen oppimäärän, lukion oppimäärän, ylioppilastutkinnon tai ammatillisia valmiuksia antavan tutkinnon, tai jos henkilön äidinkieli on suomi, ruotsi tai saame, tai jos henkilö on osoittanut riittävän suomen tai ruotsin kielen taidon (vähintään B1.1).

Mistä kotoutumistukea haetaan?

Yleistuen tavoin kotoutumistukea haetaan Kelalta yleistuen hakemuslomakkeella. Kela ratkaisee yleistukea haettaessa, myönnetäänkö tuki yleistukena vai kotoutumistukena.

Kotoutumistuen saaminen edellyttäisi, että henkilö ilmoittautuu työnhakijaksi työvoimaviranomaiseen. Asiointi työvoimaviranomaisen kanssa vastaisi kielitaitoon liittyvien edellytysten selvittämistä lukuun ottamatta nykyistä.

Mitä tapahtuu, jos edellytysten selvittäminen kestää?

Osana esitystä esitetään säädettäväksi uusi säännös kotoutumistuen myöntämisestä väliaikaisesti. On mahdollista, että hakemusta käsiteltäessä asumisaikaa, työskentelyä tai kielitaitoa koskevien edellytysten selvittäminen viivästyy. Mikäli tuen maksamisen muut edellytykset olisi selvitetty, voitaisiin esitetyn säännöksen perusteella henkilölle myöntää väliaikaisesti kotoutumistuki. Kela antaisi lopullisen päätöksen 14 päivän määräajassa sen jälkeen, kun sillä on ollut käytettävissään asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot.

Sisältyykö kotoutumistukeen tarveharkinta?

Kotoutumistukeen sovelletaan yleistuen tarveharkintaa. Yleistuen tarveharkinta tarkoittaa sitä, että myös muut tulot vaikuttavat tuen suuruuteen tulorajan ylittävältä osalta. Tällaisia muita tuloja ovat esimerkiksi vuokratulot ja muut pääomatulot sekä jotkin muut etuudet kuten osittainen varhennettu vanhuuseläke, mutta eivät esimerkiksi säästöt tai omaisuus. Yleistuen tarveharkinnan tuloraja on 311 euroa. Tulorajan ylittävät tulot (muut kuin ansiotulot, esim. pääomatulot) vähentävät yleistuen määrää 50 prosentilla.

Yleistuen tavoin kotoutumistuki on yksilökohtainen etuus, eli esimerkiksi puolison tulot eivät vaikuta sen määrään. Kuitenkin, jos kotoutumistuen saaja asuu vanhempiensa kanssa, heidän tulonsa voivat vaikuttaa yleistuen määrään.

Keihin muutos vaikuttaa?

Kotoutumistukea maksetaan ainoastaan 1.4.2027 jälkeen Suomeen muuttaville henkilöille. Henkilölle, joka on muuttanut tätä ennen Suomeen, maksetaan yleistukea, vaikka tämä ei täyttäisi työskentely- tai asumisaikavaatimusta eikä olisi osoittanut suomen tai ruotsin kielitaitoa.

Mitä muutoksella tavoitellaan?

Esitetyn muutoksen tavoitteena on luoda rahallinen kannustin tosiasialliselle kotimaisen kielen oppimiselle Suomeen muuton alkuvaiheessa, sillä riittävän kotimaisen kielen osaaminen on tunnustettu suomalaiseseen yhteiskuntaan kotoutumisen avaintekijäksi.

Esityksessä lisäksi vahvistetaan rahallisen tuen ja henkilölle tarjottavien palveluiden välistä yhteyttä, vahvistamalla yksilön asemaa palveluun pääsemisen takuujalla.

Milloin kotoutumistuki tulee voimaan?

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2027. Kotoutumistukea ja palveluun pääsemisen takuuajaa sovelletaan ainoastaan lain voimaantulon jälkeen maahan muuttaviin. Tilapäisen suojelun perusteella maassa ehdotetun lain voimaantullessa olevat saavat oikeuden yleistukeen heti lain tultua voimaan ilman siirtymäaikaa.

Miten tilapäistä suojelua saavien työttömyysturvaoikeus muuttuu?

Nykyisin tilapäisen suojelun perusteella myönnetyllä oleskeluluvalla Suomessa oleva työtön työnhakija voi saada työttömyyskassan maksamaa ansiopäivärahaa tai Kelan maksamaa yleistukea, jos hän täyttää palkansaajan 12 kuukauden työssäoloehdon tai yrittäjää koskevan vastaavan 15 kuukauden työssäoloehdon. Yleistukeen hänellä on oikeus vain silloin, jos hän täyttää työssäoloehdon.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että tilapäisen suojelun perusteella myönnetyllä oleskeluluvalla maassa oleva työtön työnhakija voisi olla oikeutettu yleistukeen tai uuteen kotoutumistukena maksettavaan yleistukeen 1.4.2027 lukien, vastaavin edellytyksin muiden Suomeen muuttaneiden kanssa. Oikeus ansiopäivärahaan säilyisi ennallaan.

Voimassa oleva Euroopan unionin neuvoston toimeenpanopäätös tilapäisen suojelun voimassaolosta on 4.3.2027 asti. Muutoksen mahdolliset vaikutukset ovat riippuvaisia siitä, jatketaanko tilapäisen suojelun voimassaoloa nykyisestä päätöksestä.

Kielitaidon osoittaminen

Mitä tarkoittaa kaksi kielen osa-alueita?

Jos henkilö on osoittanut B1.1-tasoisien suomen tai ruotsin kielen tavoitetasoa vastaavan kielitaidon vähintään kahdella kielen osa-alueella, maksetaan hänelle kotoutumistuen sijaan tavanomaista yleistukea. Tämän kielitaitoa koskevan vaatimuksen tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista sekä korostaa työn ja työllistymisen merkitystä kotoutumisen avaintekijänä.

Kaikki kielitaidon osa-alueet eivät ole olennaisia kaikissa töissä, joten kielitaitovaatimuksen täyttämiseen riittäisi kielitaidon osoittaminen vähintään kahdella kielitaidon osa-alueella. Kielitaidon osa-alueita ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen.

Miten riittävän kielitaidon voi osoittaa?

Kela hyödyntäisi tavanomaista yleistukea ja uutta kotoutumistukea maksaessaan työnhakijan työvoimaviranomaiselle ilmoittamaa tietoa hänen äidinkielestään. Työvoimaviranomainen valvoisi tiedon oikeellisuutta tavatessaan työnhakijan hänelle järjestettävän palveluprosessin yhteydessä.

Arviolta suurin osa kotoutumistukea saavista maahanmuuttaneista osallistuisi kotoutumiskoulutukseen ja saisi tätä kautta mahdollisuuden osoittaa B1.1-tasoisien suomen tai ruotsin kielitaidon kotoutumiskoulutuksesta saatavalla todistuksella. Maahanmuuttaneille, jotka eivät osallistuisi kotoutumiskoulutukseen omista valmiuksistaan, taidoistaan tai tarpeistaan johtuen tarjottaisiin mahdollisuus ilmoittautua maksuttomasti keskitason YKI-tutkintoon tai sen osakokeeseen ja he voisivat osoittaa kielitaitonsa YKI-tutkinnon avulla. Myös suomeksi tai ruotsiksi suoritettu tutkinto olisi osoitus riittävästä kielitaidosta. Kielitaidon osoittamisen tavoista säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Työskentely- tai asumisaikavaatimusta ei sovellettaisi henkilöön, joka ei voi osoittaa kielitaitoaan vammaisuuden tai muun vastaavan syyn takia. Tämä koskisi myös viittomakielellä kotoutuvia työnhakijoita heille tarjolla olevien opintopalveluiden rajallisuuden takia.

Miten kotoutujan työllistymistä ja kielitaidon kehittymistä tuetaan?

Työvoimaviranomainen vastaisi kotoutumistukena maksettavan yleistuen kohderyhmään kuuluvan työnhakijan pääsemisestä tai ohjaamisesta hänen palvelutarvettaan vastaavaan palveluun viimeistään, kun työnhakijan työnhaku on ollut voimassa yhteensä kuusi kuukautta. Takuu aika turvaisi yksilön mahdollisuuksia vaikuttaa saamansa tuen tasoon ennen kolmen vuoden asumisaikavaatimuksen täyttymistä. Lisäksi takuu aika tukisi kotoutumistuen saajan pääsyä työllistymistaitoja ja kielitaitoa kehittävään palveluun kotoutumisen alkuvaiheessa.

Takuu aikaa koskevan veloitteen täyttävä palvelu voisi olla työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa tarkoitettu työnhakuvalmennus, uravalmennus, työvoimakoulutus, koulutuskokeilu, työkokeilu, työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu tai työnhakijan työllistyminen palkkatuettuun työhön. Takuu aikaa koskevaa velvollisuutta ei sovellettaisi työvoimaviranomaiseen, jos työvoimaviranomainen olisi jo järjestänyt työnhakijalle jotain muuta kuin edellä mainittua palvelua, jonka voitaisiin katsoa tosiasiallisesti edistävän henkilön työllistymistä tai kehittävän henkilön suomen tai ruotsin kielitaitoa.

Lupa- ja valvontavirasto olisi vastuussa takuu aikaa koskevien hallintokanteluiden käsittelemisestä. Lisäksi Lupa- ja valvontavirasto voisi suorittaa takuu aikaan liittyen valvontaa myös omasta aloitteestaan. Lupa- ja valvontavirasto voisi myös ryhtyä toimenpiteisiin, jos valvonnan yhteydessä todettaisiin, että työvoimaviranomainen tai tämän palveluksessa oleva henkilö on menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä.